

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.

Rebellerna i Östtimor har gett upp!

Som tur var kunde president José Ramos-Horta den 17 april, drygt två månader efter attentatet mot honom, återvända till huvudstaden Dili och återuppta sitt ämbete.

Salsinha gav upp

När rebelledaren, den tidigare chefen för militärpolisen, Alfredo Reinado dödades vid sin attack mot presidentens hus, så övertog Gastao Salsinha befälet över den grupp av tidigare militärer, som utförde den attacken och den mot premiärminister Xanana Gusmão den 11 februari.

Salsinha, som 2006 var talesman för de 600 soldater som protesterade mot diskriminering inom försvaret av timoreser från de västra delarna av Östtimor och avskedades efter att de vägrat lyda order, var själv med vid attacken mot premiärministerns hem.

Salsinha och en del av rebellerna i gruppen flydde så småningom upp i bergen. För att gripa dem skapades ett gemensamt kommando för polisen och armén i Östtimor. Dess uppdrag var att genomföra gripandet utan strid. Därför tog det ganska lång tid trots att det var känt var de var.

Salsinha och 12 av hans anhängare omringades i Ermera. Sedan de förklarar sig villiga att ge upp fördes

de till Dili där de formellt överlämnade sig till vice premiärministern den 29 april. Sedan dess är de arresterade.

Fyra av Salsinhas män greps tidigare i Västtimor, som ju är en indonesisk provins. Omständigheterna vid gripandet visade på band till milisledare, som 1999 deltog i förstörelsen i Östtimor.

I och med att gruppen runt Reinado och Salsinha har gett upp, så finns det inte längre någon väpnad grupp, som ifrågasätter staten Östtimor, och det har blivit lugnare i landet.

Utredning av attackerna 11 februari

De faktiska omständigheterna runt attackerna mot presidenten och premiärministern den 11 februari i år är ganska väl klarlagda. Vi har redovisat dem i nummer 36 av Merdeka & ÖsttimorInformation, som kom ut i april. Däremot verkar det inte som om utredningen av Reinados och Salsinhas motiv och syften har kommit någon vart.

Reinados mobiltelefon visade på ett stort antal samtal med Australien omedelbart före attackerna. Det har av en del tagits till intäkt för att gruppen haft stöd från krafter i Australien, men vi vet faktiskt inte med vilka Reinado haft kontakt. Reinado hade också kontakter med personer i Indonesien, bland andra en på Timor

Fortsättning på sidan 7

Fortsättning från sidan 1

född förbrytare.

När Reinado sköts hade han 30.000 dollar i fickorna. Han hade tillsammans med en älskarinna, Angelita Pires, ett konto i en australisk bank. På det kontot ska det ha funnits 800.000 australiska dollar. Hittills har det inte klarlagts varifrån dessa pengar kommer. Pires som är timoresisk-australiansiska var inte förmögen. Hon förnekar all inblandning i attackerna, men har fått reseförbud.

Petitionärernas belägenhet

De soldater som avskedades 2006 kallas petitionärer eftersom de överlämnade sina krav på likabehandling i en petition till president Gusmão. Regeringen har sedan länge diskuterat med dem för att lösa problemet.

Efter den 11 februari samlades alltfler av petitionärerna i Aitarak Laran, som är en del av Dili, där regeringen upprättade ett tältläger för dem. Den 28 februari var de 480, den 2 mars 612 och sedan dess har ännu fler tillkommit.

De gamla soldaterna har erbjudits att på nytt söka tjänster i armén eller att få ekonomisk kompensation. Enligt en enkät hade i en första omgång 339 förklarat sig vilja återgå till militären och 356 sagt sig föredra ekonomisk kompensation motsvarande tre årslöner från

försvaret.

Efter att Xanana Gusmão bett dem som velat återgå till militärtjänsten att överväga sitt beslut en gång till, så ändrade sig många. Den 23 maj var det bara 80 petitionärer som fortfarande ville tillbaks till armén.

Men tyvärr så finns de 685 petitionärerna fortfarande i lägret i Aitarak Laran. President Ramos-Horta besökte lägret den 6 maj.

Benådning av Lobato

Med anledning av årsdagen av den "andra" självständigheten den 20 maj 2002 benådade president Ramos-Horta 84 brottslingar. Mycket uppmärksamhet har det väckt att inrikesministern under oroligheterna i april och maj 2006, Rogerio Lobato, som i mars 2007 dömdes för att ha beväpnat civila så att de skulle strida mot regeringsmoståndare, är en av de benådade. Lobatos dom löd på 7,5 år för dråp och olaglig användning av skjutvapen. Benådningen innebär bara att Lobatos straff förkortas.

Justitieminister Lucia Lobato har å regeringens vägnar rekommenderat presidenten att bara sänka Rogerio Lobatos straff med tre månader. Ramos-Horta har motiverat straffsänkningen med Rogerio Lobatos tidigare kamp för landets frihet.

Fortsättning på sidan 8

Fortsättning från sidan 7

Rogério Lobato har varit utomlands för läkarvård.

Många är emot benådningen. De menar att den stärker föreställningen att man i Östtimor kan begå även mycket allvarliga brott utan att straffas för det.

Rodrigues har fått FN-uppdrag

Roque Rodrigues var försvarsminister i Fretilin-regeringen, när soldatprotesterna utvecklades under våren 2006 och ledde till kravaller. FN:s utredningskommission rekommenderade att Rodrigues skulle åtalas och ställas inför rätta för att ha delat ut vapen till en del av dem som utförde dödsjutningarna, men det skedde inte. Nu, två år senare, har UNDP i Östtimor anlitat Rodrigues som säkerhetsrådgivare åt presidenten, vilket har kritiserats till och med av FN:s kontor för rättsfrågor.

Enligt en journalist hos Radio Australia, Stephanie March, skedde utnämningen av Rodrigues på president

Ramos-Hortas begäran.

Även denna utnämning väcker tvivel om allvaret i de löften Östtimors ledare gett om att ställa för brott ansvariga inför rätta och upprätthålla lagen, säger International Crisis Group.

Nya koalitioner

Den 1 maj förklarade ASDT:s ordförande Xavier do Amaral, Östtimors förste president 1975, att ASDT och Fretilin bildar en koalition för nästa regering. Trots detta kommer partiets 5 parlamentsledamöter att fortsätta delta i den nuvarande regeringskoalitionens arbete och de har bett Amaral att ta tillbaka beslutet.

Sedan dess har Undertim, som har 2 platser i parlamentet och oftast stödröstat på regeringen, förhandlat med regeringskoalitionen AMP om att gå med i den. Undertim väntas få tillsätta en statssekreteraretjänst.

Tommy Pollák